

A sárga csillag viselésére kötelezett zsidók e hirdetés megjelenése után nem hagyhatják el otthonukat. Átmenetileg és egyéb utasítások megjelenéséig a zsidók csak délelőtt 9 és 10 óra között hagyhatják el lakásukat. Ezen az időszakon kívül otthon kell tartózkodniuk. A m. kir. kormány utasítására gettóba helyezem el mindazokat a nagyváradi zsidókat, akiknek sárga csillagot kell viselniük. Felhívom az összes nem zsidót, aki zsidó értéket őriz, hogy ezeket e hirdetés megjelenésétől számított három napon belül jelentse be a polgármesteri hivatalnál. A bejelentett értékek átvételével engem bíztak meg. Figyelmeztetem a helység nem zsidó lakosait, hogy a legszigorúbban járunk el mindazon zsidó tulajdont őrző személyekkel szemben, akik azt nem jelentik be a fenti határidőn belül, s azonnal intézkedünk gyűjtőtáborba való internálásukról.⁶

A zsidók összegyűjtését köztisztviselőkből: helyi elemi és középiskolai tanárokból, csendőrökből és rendőrökből álló különleges egységek végezték, amelyeket a polgármesteri bizottságok szerveztek meg és azok joghatósága alatt működtek.

Az észak-erdélyi gettósítás feletti közvetlen és átfogó parancsnokságot Paksy-Kiss Tibor csendőr ezredes gyakorolta, aki Nagyváradon különleges hatáskörrel ruházta fel barátját és munkatársát, Péterffy Jenő alezredest.

Egyes helyeken a zsidókat a gettóba szállítás előtt kisebb központokban gyűjtötték össze. Mindegyik lépcsőfokon vallatási eljárásnak vetették alá őket, amely egyre embertelenebb formát öltött, és különösen a deportálás megkezdése előtti hetekben vált kegyetlenné. Az értékek utáni kutatás különleges vizsgálóegységek feladata volt, amelyek rendszerint az áldozataik gazdasági helyzetével tisztában lévő helyi nyomozókból, valamint néhány csendőrből és tisztviselőből álltak. Ezek a vizsgálóegységek jogilag a polgármesteri bizottságok közvetlen joghatósága alatt álltak.

Május 3-a volt a gettósítás első napja Észak-Erdélyben: a IX. csendőrkerülethez tartozó területeken csaknem 8000 zsidót gyűjtöttek össze. Paksy-Kiss aznap látogatást tett Marosvásárhely, Szászrégen, Beszterce, Dés és Szamosújvár gyűjtőtáborában, 5-én és 6-án Szatmárnémetiben és Nagyváradon járt, s ellenőrizte a zsidók összegyűjtését Nagykárolyban. A zsidók gettóba tömörítése simán zajlott.

Ám abból tudható, hogy akadtak problémák, hogy Endre sükségesnek látta eligazítani a helyi közigazgatási szerveket, így a csendőr- és rendőrparancsnokokat is, hogy mitévők legyenek, ha problémákkal találkozhatnak. Ki kellett várniuk egy tanácsadó helyszínre érkezését, illetve a konkrét problémáról tájékoztatniuk kellett egyik legközelebbi munkatársát, Székely-Molnár Zsigmondot a belügyminisztérium XXI. osztályán.⁷ Ám semmi komolyabb incidens nem fordult elő akár a zsidók,